

- گفت‌وگو با دکتر محمدصادق کوشکی
- ♦ **پشت سر گذاشتن دهه ۶۰ معجزه نظام اسلامی بود**
- لیبرال‌ها علیه انقلاب
- ♦ **ریشه‌یابی عناد گروه‌های مخالف با انقلاب اسلامی در سال‌های نخستین انقلاب**
- ♦ **می‌خواستند ایران ایرانستان شود!**

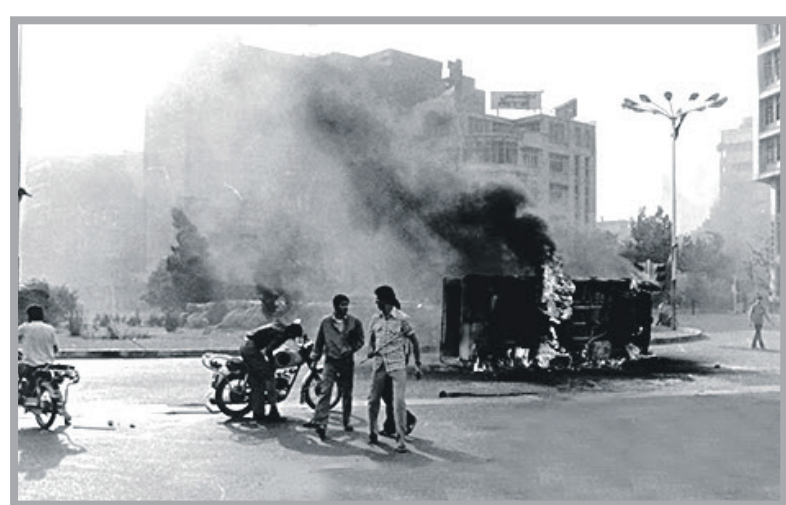
نگاهی به مظلوم‌ترین دهه تاریخ انقلاب

چالش‌های سیاسی پیش روی انقلاب در دهه ۶۰

آمریکاییان به حساب می‌آمد. اشغال سفارت این کشور در ۱۳ آبان سال ۵۸ توسط دانشجویان پیرو خط امام خط بطلانی بر هرگونه ارتباط دو کشور ایران و آمریکا به شکل غیرمساوی بود به این معنی که ایران در حکومت جمهوری اسلامی همچنان آبخور نفتی و منفعت اقتصادی برای این کشور باشد. این شکست‌ناپذیری برای آمریکا موجب نمایاندن چهره واقعی این کشور برای ایرانیان و مقدمه‌ای بر تحریم‌های طولانی و متمادی برای ایران و حمایت از متجاوزان به قلمرو ارضی کشورمان شد.

تمام این دشمنی‌ها در وهله اول برای براندازی نظام جمهوری اسلامی بود و برای تحقق این هدف از انواع ابزارهای تبلیغاتی و نظامی بهره برده شد و زمانی که نتوانستند دستاوردی داشته باشند در تلاش برای تجزیه کشور برآمدند و با حمایت گروهبک‌ها و اقلیت‌ها و تأمین اعتبارات و پشتوانه‌های مالی و ابزارهای کاردانی رهبر انقلاب و برخورد انقلابی و اسلامی کردند. با وجود اینکه در این دهه، کشور از سوی مختلف مورد هجوم واقع شد و بخش زیادی از امکانات و توانایی‌هایی که می‌توانست برای خدمت و سازندگی به کارگرفته شود برای مقابله و مواجهه با این زیاده‌خواهی‌ها و دست‌درازی‌ها از بیسن رفت، با این حال درایت و کاردانی رهبر انقلاب و برخورد انقلابی و اسلامی در دوره پهلوی و پس از تحقق انقلاب اسلامی در دوره پهلوی و پس از انجام مسئولیت برای تسکین و درایت و کاردانی لازم بود به کار گرفتند تا کشور را از انحراف عقیدتی و فکری و نیز زیاده‌خواهی‌های بیگانگان و بازگردان کشور به دوره وابستگی نجات دهند.

سیاست‌ورزی انقلابی امام(ره) مانع از نفوذ بسیاری از کژفکری‌ها به ایدئولوژی اسلام انقلابی و انقلاب اسلامی شد و این همان چیزی بود که نهضت اسلامی به خاطر آن به جریان افتاد. تجربه ولایت امام خمینی(ره) و نیز رحلت ایشان در سال ۱۳۶۸ یکی دیگر از تحولات مهمی است که در این دهه روی داد.

کشور تحمیل شدند که تجاوز نظامی عراق منابع کشور را به شدت مصرف می‌کرد و امکان تأمین نیازمندی‌ها از خارج از کشور نیز به سختی ممکن می‌شد. شرایط مشقت‌باری که مدت ۸ سال، جنگ برای مردم ایران بوجود آورد و آنان را متحمل رنج‌های بسیاری نمود، همگی ناشی از تحریم‌های آمریکا و کشورهای غربی بود. تحریم‌های اقتصادی از سوی آمریکا و بسیاری از کشورهای اروپایی که شامل موارد خارج از تحریم همچون دارو و مواد غذایی نیز می‌شد نقض آشکار حقوق بشر بود و این در شرایطی است که کشور به دلیل جنگ با عراق کمک‌های بسیاری داشت و تسلیح‌های ورود و تأمین نیازهای پزشکی و درمانی می‌شدند. نکته مهم در سیاست خارجی آمریکا تأمین منافع این کشور در سرزمین‌هایی چون ایران بود و این کشور که ید طولایی در غارت ثروت‌های ایران داشت حاضر نبود به بهانه دست اتحاد و دوستی با رژیم پهلوی از این منافع به راحتی عبور کند. عدم پذیرش محمدرضا پهلوی در آمریکا پس از فرار از ایران نیز امید آمریکا به برقراری رابطه با ایران بود و دولت موقت که در سیاست خارجی خود رویکرد انقلابی نداشت چشم‌امیدی برای

جمهور بنی‌صدر با گروه منافقین که با هدف هم زدن نظم عمومی و تجزیه از درون همکاری می‌کردند؛ بخشی از توان کشور را به خود مصروف کرده بود.

سازمان مجاهدین خلق، چریک‌های فدایی خلق و پیگیری‌ها که گروه جدا شده از سازمان مجاهدین خلق با گرایش مارکسیستی بودند و تا سال ۶۱ که منحل شدند به دشمنی خود با جمهوری اسلامی ادامه دادند، به انحای مختلف به تخریب امنیت و رفاه مردم بودند نیز مبارزه می‌کرد.

هنوز انقلاب در شیرینی طعم پیروزی به سر می‌برد که سایه سنگین جنگ بر کشور تحمیل شد و ارگان‌ها و سازمان‌های مختلف که در حال تغییر بودند تا متناسب با محتوای اسلامی انقلاب حیات جدیدی را آغاز کنند به دلیل تجاوز نظامی عراق از وظایف اصلی خود صرف نظر کردند و با تمام توان در خدمت رزمندگان و حفاظت از مرزها برآمدند. نظام جدید در چند جبهه باید توان خود را به خدمت می‌گرفت هم در جبهه داخلی و برای مقابله با منافقین و عوامل ضد انقلاب و منافق و در عرصه خارجی نیز تجاوز رژیم بعث عراق که با حمایت‌های جهانی و با توهم اشغال ایران و سرنگونی نظام جمهوری اسلامی با تمام توان وارد میدان شده بود.

درگیری و اختلافات داخلی در عرصه سیاسی به دلیل اختلاف دیدگاه‌هایی که بین برخی احزاب وجود داشت از جمله اختلاف نظرهای دولت موقت با سیاست خارجی نشأت گرفته از ایدئولوژی انقلاب و همچنین همدستی رئیس

آرزو زینالی: تحولات سیاسی در دهه ۵۰ و افزایش نارضایتی‌های عمومی در پی معضلات سیاسی و اقتصادی و افزایش فشارهای اجتماعی از طرف رژیم پهلوی، در نهایت منجر به تحول عظیمی در عرصه سیاسی کشور و وقوع انقلابی با حمایت‌های مردمی و مشروعیت دینی شد که واکنش‌های شدید و عمیقی به تضادهای رفتاری حکومت پهلوی با نظام فکری و فرهنگی مردم ایران بود. ایدئولوژی انقلاب اسلامی به رهبری روحانیت و در صدر همه آن‌ها، امام خمینی(ره) اگرچه برای اکثریت ۹۸ درصدی مقبول افتاد و مورد استقبال و حمایت قرار گرفت اما برخی از گروه‌ها به تدریج خواستار سهم‌خواهی از انقلاب و کسب جایگاه قدرت و منفعت برای احزاب و دسته‌های خود شدند و از آنجا که با اقبال عمومی و خواست مردمی مواجه نشدند رد روی مردم و نظام قرار گرفتند. برخی از این گروه‌ها از جمله سازمان مجاهدین خلق تحمل رانده شدن از سوی مردم را نداشتند و سیاست‌های تلافی‌جویانه و تخریبی در پیش گرفتند تا شاید با همدستی دشمنان خارجی نظام تازه تأسیس و انقلابی، بتوانند مطامع خود را دنبال کنند. دهه آغازین انقلاب اسلامی در عین اینکه در تلاش بود تا بتواند پایه‌های استوار و درستی برای اداره مملکت و رسیدگی به اوضاع مردم بگذارد، همزمان باید با عواملی که محل امنیت و رفاه مردم بودند نیز مبارزه می‌کرد.

هنوز انقلاب در شیرینی طعم پیروزی به سر می‌برد که سایه سنگین جنگ بر کشور تحمیل شد و ارگان‌ها و سازمان‌های مختلف که در حال تغییر بودند تا متناسب با محتوای اسلامی انقلاب حیات جدیدی را آغاز کنند به دلیل تجاوز نظامی عراق از وظایف اصلی خود صرف نظر کردند و با تمام توان در خدمت رزمندگان و حفاظت از مرزها برآمدند. نظام جدید در چند جبهه باید توان خود را به خدمت می‌گرفت هم در جبهه داخلی و برای مقابله با منافقین و عوامل ضد انقلاب و منافق و در عرصه خارجی نیز تجاوز رژیم بعث عراق که با حمایت‌های جهانی و با توهم اشغال ایران و سرنگونی نظام جمهوری اسلامی با تمام توان وارد میدان شده بود.

درگیری و اختلافات داخلی در عرصه سیاسی به دلیل اختلاف دیدگاه‌هایی که بین برخی احزاب وجود داشت از جمله اختلاف نظرهای دولت موقت با سیاست خارجی نشأت گرفته از ایدئولوژی انقلاب و همچنین همدستی رئیس

یادداشت

ای نسل‌هایی که هنوز نیامدید

نقش خطبه‌های آیت الله خامنه‌ای در برپا کردن خدعه‌های دشمنان نظام اسلامی

در دهه نخستین انقلاب

بهاره داداشی: نماز در نظام اسلامی تنها یک عمل فردی و عبادی نیست و تأکید بر اقامه آن به صورت جمعی و در مساجد و بخصوص حضور در نماز جمعه و تشکیل صفوف به هم فشرده نتایج گسترده و مهمی دارد. در طول انقلاب نیز نماز جمعه نقش مهمی در افزایش بینش و بصیرت سیاسی و اجتماعی مردم و نمایشی از قدرت و همبستگی ملت ایران بوده است. با تصمیع امام خمینی(ره) آیت الله سیدعلی خامنه‌ای پس از آیت الله طالقانی و آقای منتظری در ۲۴ دی ماه سال ۱۳۵۸ به‌عنوان سومین امام جمعه تهران منصوب شدند و با توجه به ویژگی‌های ظاهری از جمله خوش بیان و خطیب بودن و درک عمیق و صحیح ایشان از مسائل سیاسی و روحیه انقلابی، از همان ابتدا خطبه‌های نماز جمعه به کلاس درس و محفلی اسلامی-انقلابی تبدیل شد. ایشان به‌طور هم‌زمان سرپرستی مرکز اسناد و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و معاونت امور انقلاب وزارت دفاع را نیز در سال ۵۸ عهده‌دار بودند و از نزدیک در جریان مسائل و تحولات کشور قرار داشتند. اتفاقات سیاسی کشور در آغاز انقلاب به تدریج شکل بحرانی پیدا می‌کرد. ریاست جمهوری بنی‌صدر و نقای وی در جهت تخریب چهره‌های انقلابی و بی‌اعتماد نمودن مردم نسبت به مسئولان و ایجاد اختلافات داخلی، علی‌یاد بود تا آیت الله خامنه‌ای نماز جمعه را به جبهه مقاومت و مبارزه با دشمنان انقلاب تبدیل کنند. در یکی از این خطبه‌ها با اشاره می‌خواهند و نامود کنند که روحانیت در امور فرماندهان، نظامیان، مسئولان دخالت می‌کنند.»^۱

آیت الله سیدعلی خامنه‌ای با درک صحیح از موقعیت و منافع کشور بر لزوم بصیرت و هوشیاری نسبت به توطئه‌هایی که توسط برخی عناصر در داخل و خارج در جریان بود هشدار می‌دادند. بیش از همه دو جریان نقای در کشور، آشوب و ناامنی به راه انداخته بود که نیروی کمکی برای رژیم صدام به حساب می‌آمد. محتوای خطبه‌ها را نیز در بسیاری موارد و با توجه به تحولات روز در کشور پرداختن به عملکرد ابوالحسن بنی‌صدر و سازمان مجاهدین خلق تشکیل می‌داد. ایشان به درستی بنی‌صدر را یک مهره در بازی سیاست‌مداران و وابسته به یک جریان سیاسی مخالف با انقلاب ایران دانسته و آن را به مردم معرفی کردند: «برادران! همان‌طور که گفتیم، آقای بنی‌صدر شخصاً طرف نیست، یک جریان طرف است. امروز این جریان در این چهره ظاهر شده است، قبلاً در چهره‌های دیگری ظاهر شده بود، روز دیگر ممکن است در چهره‌های دیگری ظاهر شود. هوشیار باشید. جریان نقای، یعنی کفر پنهانی و زیر پرده را بشناسید؛ این حرف مال امروز نیست، این حرف مال زمانی که گویندگان و رهبر عظیم‌الشأن ما در میان ما است نیست؛ این جریان مال تاریخ انقلاب ماست. ای نسل‌های جوان، ای نوجوان‌های امروز و مسئولان فردا، ای نسل‌هایی که هنوز نیامدید یا کودک‌ها هستید! بدانید این انقلاب از ناحیه منافقان از همه بیشتر ضربه می‌بیند، حواستان را جمع کنید.»^۲

آیت الله خامنه‌ای در خطبه‌های ۵ تیر ماه سال ۶۰ نیز با تذکری جدی منافقان را مورد خطاب قرار دادند. «من خطاب اولم به سران این گروهک‌هاست، مخصوصاً سران منافقین که نام مجاهدین را بر روی خود نهادند. من این سران را می‌شناسم، سوابق آنها را می‌دانم، ضعف‌ها و خصلت‌های روانی آنها را؛ از نزدیک لمس کردم... شما می‌گفتید ما یک گروه مترقی و انقلابی هستیم و با این شعار با چیزی که اسمش را از تجزیه می‌گذارید می‌جنگیدیم. من از شما سؤال می‌کنم، آیا گروه‌های انقلابی مسلمانان و غیر مسلمانان ادعای انقلابی‌گری را از شما باور می‌کنند در حالی که شما با جناح و جریان گرایش‌دار به غرب و وابسته به غرب این همه لاف دوستی و محبت می‌زنید؟ با توده‌های انقلابی مردم در می‌افتید، با جوان‌های انقلابی‌ای که در مرزها جانانشان را دارند در راه خدا می‌دهند در می‌افتید، به حساب و به نفع جریان متمایل به غرب اسم خودتان را می‌گذارید انقلابی؟ از شما کسی باور نخواهد کرد.» معرفی دسیسه‌های پنهانی ضد انقلاب و منافقان، آنان را به مواجهه با تریبون نماز جمعه و نمازگزاران کشاند و پس از خطبه‌های قاطع آیت الله خامنه‌ای در اولین جمعه پس از راهپیمایی و اعلام جنگ مسلحانه علیه انقلاب و مردم جماعت نمازگزار و امامان جماعت و روحانیون آگاه به یکی از اهداف اصلی حملات آنان تبدیل شدند.

۹۰/۱۲/۲۲ - ۹۰/۱۲/۲۲

